

ДЕМОГРАФІЧНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНИ

Косевич К.В., здобувач вищої освіти

Миколаївського національного аграрного університету

Останнім часом демографічна ситуація в Україні вкрай несприятлива. Той факт, що з 1991 року серед населення України смертність перевищила народжуваність, а в 1993 році природний спад досяг вже 180 тис. чоловік, говорить сам за себе. Найвищий рівень народжуваності в Україні спостерігався у 1925 - 1926 роках. Відтоді почалося систематичне зниження народжуваності, характерне для повоєнного періоду.

На інфекційні недуги щороку хворіють 10-12 млн осіб, тобто кожний п'ятий житель України. Темпи зростання смертності від інфекційних хвороб в 1,2 рази перевищують відповідні показники загальної смертності.

Високі темпи смертності зумовлені також захворюванням на туберкульоз, який називають хворобою бідності і який, безперечно, викликаний нинішнім станом соціально-економічного розвитку, низьким життєвим рівнем переважної більшості населення.

Значно підвищився рівень захворюваності сільських жителів, які здебільшого не звертаються до лікувально-профілактичних закладів. Навіть 20 % батьків, у яких хворіють діти, за медичною допомогою не звертаються у зв'язку з віддаленістю житла від медичного закладу, високою ціною транспортних перевезень та ін. До речі, не звертаються за медичними послугами і 16 % міських родин з причин браку коштів на ліки та з інших причин .

Специфіка демографічних процесів (зменшення народжуваності, зростання смертності, деформація статевовікової структури населення тощо) призвела до того, що загальна чисельність найбільш продуктивної групи населення віком від 20 до 40 років постійно скорочується. І це не епізодичне явище, а, на жаль, сталий процес.

Особливо несприятливим фактором, який негативно впливає на загальну демографічну ситуацію в Україні, є висока смертність населення. Її показник у 1992 році досяг 13,4 чол. на тисячу населення (у 1960 р. цей показник становив лише 6,9). Особливо прикро те, що найвища смертність спостерігається серед чоловіків у молодому працездатному віці (20 - 30 років). Саме в цьому віці смертність чоловіків утричі перевищує смертність жінок того ж віку.

Що ж стосується окремо міста і села, то тут спостерігається різниця. Для населення, що проживає в місті, від'ємний показник приросту населення вперше зареєстрований у 1992 р., сільське населення цей критичний бар'єр пододало на 10 років раніше. Причиною були соціально-економічні умови, у першу чергу незадовільний стан медичного обслуговування й міграція молоді в міста. На це наклалася ще й екологічна криза, яку ближчі до природи сільські мешканці відчули на собі першими.

Слід особливо наголосити на прямій залежності якості життя людей в Україні від стану навколишнього середовища. Постійне втручання людини в природу, що супроводжується прогресуючим забрудненням довкілля і руйнуванням природних екосистем, у свою чергу справляє негативний вплив на здоров'я населення. Виснаження природних ресурсів скорочує матеріальну базу для подальшого соціально-економічного розвитку суспільства. Тому необхідно розширювати й поглиблювати наукові дослідження в галузі екології загалом і екології людини зокрема, одним із завдань якої є вивчення позитивних і негативних факторів навколишнього середовища, розробка позитивних показників здоров'я і планування на цій основі заходів щодо охорони природи та здоров'я населення, що дуже важливо для майбутнього розвитку країн

Відсутність реальних економічних можливостей подолання нинішнього кризового стану щодо охорони здоров'я населення не є нездоланною перешкодою на шляху її реформування. На думку багатьох фахівців, реальним кроком до зменшення дій ендогенних і екзогенних

факторів є реструктуризація закладів превентивної медицини та їх спрямування на сучасні завдання зміцнення здоров'я практично здорового контингенту населення із залученням громадських, опікунських, індивідуальних та інших форм фінансування, особливо на регіональному рівні управління, та освітня форма впровадження культури здоров'я. За такого підходу необхідно розробити науково обґрунтовані шляхи більш активної участі людини у формуванні та зміцненні власного здоров'я.

Список використаних джерел

1. Беленок О А. Поселенська диференціація як чинник соціальної нерівності в Україні // Український соціум. Науковий журнал. - 2006. - № 1. - С. 24.
2. Гавриленко, О.П. Екогеографія України: навч. посібник / О.П. Гавриленко. К. : Знання, 2008. 647 с.
3. Грицик, В. Екологія довкілля. Охорона природи: навчальний посібник/ В. Грицик, Ю. Канарський, Я. Бедрій. - К.: Кондор, 2009. - 292 с.
4. Державна служба статистики України. Загальна характеристика статево-вікового складу населення України - 23.07.2013. № 10. - С.7
5. Джигірей В.С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища: навчальний посібник В.С. Джигірей. К.: Знання, 2006.- 319 с.
6. Заставний Ф. Д. Економічна і соціальна географія України: Підруч. для 9 кл. серед, загальноосвіт. шк. -- К.: Форум, 2000. -- 239 с.
7. Статистика населення України. Банк даних.[Електронний ресурс]. Режим доступу: http://database.ukrcensus.gov.ua/MULT/Dialog/statfile_c.asp

Науковий керівник – Крилова І.Г., канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств МНАУ